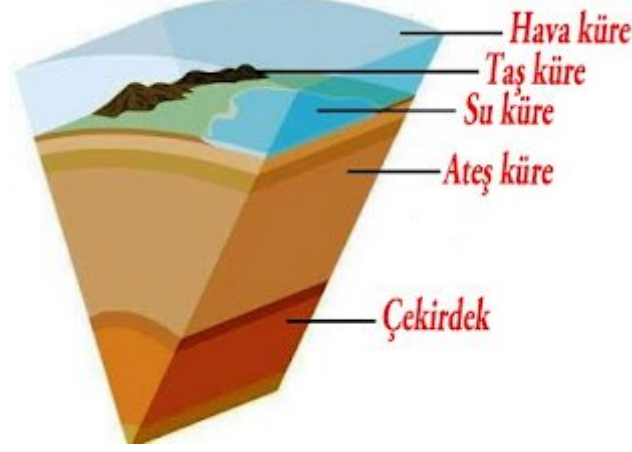

Yer Kabuğunda Neler Var

A- Yerküre'nin Katmanları

Yerküre'yi oluşturan farklı katmanlar bulunmaktadır. Hava küre, su küre, taş küre, ateş küre ve çekirdek katmanları vardır.

- 1. Hava küre:** Yerküre'yi saran hava tabakasıdır.
- 2. Su küre:** Yerküre de bulunan okyanus, deniz, göller, akarsular ve yeraltı suları su küreyi oluşturur.
- 3. Taş küre:** Üzerinde yaşadığımız kısmıdır. Yerküre kayaç (taş) oluşmuştur. Kalınlığı 6-40 km'dir.
- 4. Ateş küre:** Yerkabuğunun altında, kalınlığı 2900 km kadardır. Ateş küre erimiş kayalardan oluşur. Erimiş kayalara **magma** denir.
- 5. Çekirdek:** Çekirdeğin ortalama kalınlığı 3400 km'dir. Dünya'nın merkezini oluşturur. Ağır metaller bulunur.

B- Kayaç nedir

Yeryüzünü oluşturan kaya parçalarına **kayaç** denir.

Kayaçlar içerisinde çok sayıda mineral bulunmaktadır.

Kalsiyum, potasyum, sodyum, magnezyum, bor, kalsit mineral çeşitlerine örnektir.

Kayaçlar rüzgar, su, sıcaklık gibi doğal etkilerle daha küçük kayalara, taşlara, çakıllara, kum tanelerine ve en son toprağa

kadar parçalanır.

Maden

Yer kabuğundan çıkan ve ekonomik değeri olan kayalara **maden** denir.

Altın, gümüş, bakır, alüminyum, demir, cıva, linyit, mermer, granit, kömür, petrol, kuvars madenlere örnektir.

Maden ocaklarından çıkarılan madenler işlenerek çeşitli araç gereçlerin yapımında kullanılır.

Kullandığımız tencere, kaşık çatal, bilgisayar, cep telefonu, otomobil, uçak madenler kullanılarak yapılmıştır.

Maden mühendisi

Madenlerin bulunması, çıkarılması ve zenginleştirilmesi konularında çalışan kişilere **maden mühendisi** denir.

Madenin adı	Kullanım alanı
Bakır	Elektrikli araçlar, kablo yapımı
Demir	İnşaat, ev eşyaları, otomotiv yapımı
Kurşun	Akü yapımı
Cıva	Dişçilik, termometre, ilaç, boya yapımı
Altın	Kuyumculuk, süsleme
Talk	Pudra, seramik, kauçuk yapımı

Bazı madenler ve kullanım alanları

C- Fosil bilimi

Milyonlarca yıl önce yaşamış canlıların et gibi kısımları çürüyüp, kemik gibi sert kısımlarının taşlaşması ile **fosiller** oluşur. Fosiller canlı kalıntılarıdır.

Bitki, hayvan ve mikroskobik canlılar deniz göl veya bataklık gibi yerlerde gömülerek fosilleşir.

Gözle görülemeyecek kadar küçük fosillerde bulunmaktadır.

Bazı böceklerin bitki öz suyu (reçine) içinde kalması sonucu fosiller oluşabilir.

Buzullar içerisinde donarak günümüze kadar gelen fosiller de vardır.

Canlıların ayak izleri de fosildir.

Fosiller geçmişte yaşayan canlılar, iklim, yeryüzü şekilleri ve bitki örtüsü hakkında bilgi edinmemizi sağlar.

Fosiller dünyanın değişim süreci hakkında bilgi verir.

Fosiller **tabakalı kayalar** içerisinde bulunur.

Fosilleri inceleyen bilim dalına **paleontoloji** denir.

Bilim insanına da **paleontolog** denilir.

Fosil çeşitleri

- 1. Vücut fosilleri:** Bitki ve hayvanların vücudunun korunması ile oluşur.
- 2. İz fosilleri:** Canlı kalıntılarının kayaçlar içinde sıkışarak izlerinin kaldığı fosillerdir.

Bitkilerin fosilleşmesi ile kömür oluşur.

Bitki ve hayvanların fosilleşmesi ile de petrol oluşur.

Kömür petrol doğalgaz gibi yakıtlara fosil yakıtlar denir.

D- Doğal Anıtlar

Yer kabuğunun oluşumunda ortaya çıkan mağara, peri bacaları, traverten, şelale, göl gibi yeryüzü şekilleri ve çok yaşlı ağaçlar ve milli parklar doğal anıttır.

Damlataş mağarası,

Manavgat şelalesi,

Pamukkale travertenleri,

Peribacaları

Tortum Şelalesi doğal anıttır.

Doğal anıtlar bütün insanlığa aittir. Koruma altına alınarak gelecek nesillere aktarılmalıdır.

Orman, deniz, insan eliyle yapılan anıtlar, doğal anıt değildir.

Diğer Konular

Doğal Anıt Nedir